בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום 32 ימים, שהם ארבעה שבועות וארבעה ימים לעומר.
הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה, במהרה בימינו אמן. סלה.

III. כפי שרשמנו על הדף שראה אור בחול המועד פסח... = ***כל תושבי התבל*** *נהנים מאור השמש, אך לפני שבוע ימים,* ***רק היהודים*** *עמדו בחוץ ובירכו את ה' על חסדו בזו הברכה: "ברוך אתה ה' עושה מעשה בראשית!"* =

מוסיפים את האות "ו" למילה "השואה", מתקבלת המילה: **השוואה** - מה ניתן ללמוד מזה? סתם הרהור:
בין היהודים הרבים בעולם, יש מספר לא מבוטל של יהודים המאמינים כי הם לא שונים מאף אחד אחר בעולם. אמנם הדת של היהודים היא שונה, אך מי בכלל חושב שדת היא דבר המאפיין את היהודי המצוי של היום...? ואם אנחנו קצת חכמים יותר מאחרים, הרי זה בסך הכל כי אנחנו מעריכים יותר את ערך החיים ואת ערך הלימוד.
מספיק כבר עם "העם הסגולה" וכד'. אנחנו רוצים להיות, וכן אנחנו אכן ככל הגויים.
באו הגרמנים שאכן לא רדפו אותנו על בסיס דת, אלא פשוט כי אנחנו יהודים, וגזרו את מה שגזרו, ובסיוע עמים אחרים ביצעו את מה שביצעו.
וה"ו" ההזויה במילה "השוואה" נפלה ממנה, וקבלנו מה שקיבלנו.
אין לראות בהרהור זה תירוץ, הסבר, הצדקה ולא כלום המתיימר לעזור לנו להבין מה שקרה בגרמניה בפרט ובאירופה ושאר אומות העולם בכלל בשנים הללו. אלא, אם בכלל, עדות נוספת כי אנחנו לא שווים.
היהודים הם שונים.

§§§§§§§§

היה יכול להיות אחרת. כבר מתחילת דרכינו, כאשר קיבל אברהם אבינו ציווי אלוקי לעלות ארצה, שם ה' יתברך יעשה אותו לגוי גדול, הבטיח לו ה': "וַאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלֶּלְךָ אָאֹר; וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה." [בראשית י"ב 3]

ניסויים רפואיים בבני אדם בתקופת השואה

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הנשיא פרס נפגש עם אחיות התאומות יהודית ברנע ולאה הובר,
שעונו בימי ילדותן בניסויים ה"רפואיים" שביצע יוסף מנגלה על בני אדם.

הניסויים ה"רפואיים" בבני אדם בתקופת השואה נערכו במהלך מלחמת העולם השנייה, ובוצעו על ידי רופאים שדגלו בהשקפת העולם הנאצית, ופעלו במחנות ריכוז. ניסויים אלו נחשבים כמנוגדים לאתיקה הרפואית, ומבצעיהם נשפטו במסגרת משפטי נירנברג במשפט שנקרא "משפט הרופאים" ונידונו לעונשים כבדים.

ניסוייו של מנגלה
הידוע לשימצה מבין כל הרופאים הנאצים היה ד"ר יוזף מנגלה שפעל במחנה הריכוז אושוויץ. ניסוייו כללו הכנסת אנשים לתאי לחץ, ניסויים בסמים, הקפאתם של אנשים למוות, וגרימת טראומות גופניות אחרות, שהסתיימו לרוב במוות. מנגלה גילה עניין מיוחד ב*תאומים*, צוענים, תינוקות וננסים. החל מ-1943 שמר בבלוק מיוחד באושוויץ "מקרים מעניינים" כזוגות תאומים וננסים, והשתמש בהם לניסוייו.

רוב ניסוייו היו בעלי ערך מדעי שולי, כגון נסיונות לשינוי צבעה של העין באמצעות הזרקת כימיקלים לעיני ילדים, ניסויים בקטיעות וניסויים כירורגיים ברוטליים דומים, וניסיונות ליצור תאומים סיאמיים באופן מלאכותי באמצעות תפירת וריריהם של תאומים זה לזה. ניסוי זה נכשל ורק גרם לזיהום חמור בידיהם של הקורבנות.

היקפה המלא של עבודתו של מנגלה לא ייוודע לעולם. את תוצאות מחקריו, שתי משאיות עמוסות במסמכים, שלח מנגלה אל אוטמאר פרייהר פון ורשאואר ממכון קייזר וילהלם. מסמכים אלו הושמדו על ידי ורשאואר. קורבנותיו של מנגלה נרצחו לרוב לאחר סיום הניסויים בהם למטרת נתיחתם לאחר המוות.

אמנם פעולותיו של מנגלה הן הידועות ביותר לשמצה, אך הן אינן מקרה בודד. רופאים נאצים אחרים השתתפו בניסויים מחרידים במספר מחנות ריכוז לרבות דכאו, בוכנוולד, רוונסבריק, זקסנהאוזן ונצוויילר.

הניסויים
במחנות הריכוז וההשמדה בוצעו כ-70 מחקרים. את הניסויים אישר היינריך הימלר באופן אישי והחל משנת 1944, הוגשו הבקשות למחקר לרופא הראשי של הס"ס אֶרְנְסְט רוֹבֶּרְט גרַוִיץ. המחקרים תועדו בכתב וחלקם גם בצילום ואף בעזרת מסרטת קולנוע. אולם בחלק מהמקרים הושמד התיעוד על ידי הרופאים הנאציים ערב כיבוש המחנות על ידי בעלות הברית. חלק ממשימות המחקר היו בהתאם לבקשת הצבא הגרמני על זרועותיו כחלק מגיבוש תורת לחימה.
מטרות המחקרים היו במספר נושאים עיקריים:

1. ניסויי מילוט והצלה
2. ניסויים למטרת ריפוי
3. ניסויים בטכניקות לעיקור המוני
4. ניסויים ל"הוכחת" עליונות הגזע הארי

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנֶהָ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשִׂמחה ובטוּב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

על פי פסקי הדין ב"משפט הרופאים" שנערך במסגרת משפטי נירנברג כללו הניסויים את הפריטים הבאים:

ניסויים בתת-לחץ וחמצן - על פי בקשת הלופטוואפה בתחילת 1942, הוכנסו אסירים במחנה הריכוז דכאו לתאי לחץ אשר דימו תנאי לחץ וחמצן בגובה רב של עד 68,000 רגל (שהוא הגובה המרבי שבו יכולים מטוסי התקופה לטוס). המטרה [היתה] לברר מהי יכולת השרידות של הגוף האנושי בגובה רב לצורך מילוט בצניחה ללא סיכת חמצן. בהדמיית צניחה מגובה של 13 ק"מ, איבדו הקורבנות את הכרתם. בהדמיית צניחה מגובה 15 ק"מ נצפתה הפסקת נשימה ומוות, ולמרות זאת נמשכו הניסויים גם לגובה של 21 ק"מ. בניסויים אלה מתו 70-80 בני אדם. את הניסוי ערכו ד"ר זיגפריד רוף וד"ר האנס רומברג, רופאים אזרחיים מהמכון הניסויי לתעופה בברלין וד"ר זיגמונד רַשֶׁר, קצין ס"ס.

ניסוים להצלה מהיפותרמיה - על פי בקשת הלופטוואפה ביצעו ניסויים על מנת לסייע בקביעת דרך הטיפול המיידית בטייסים שנמשו לאחר שנטשו את מטוסם מעל האוקיינוס הצפוני וסבלו מהיפותרמיה. בשנת 1942 בוצעו הניסויים שבמסגרתם הוכנסו הקורבנות למיכלים המלאים במים וקרח, טמפרטורת הקורבנות נמדדה כל העת עד לעלפון או עד להגעה למצב פיזיולוגי קריטי. ואז חומם גופם בדרכים שונות בנסיון להצילם. בניסויים אלה השתתפו 300 קורבנות ומתוכם מתו כ- 80-90 מהם. ניסוי אחר הותיר אסירים עירומים בשטח המחנה המושלג בחודשים ינואר-פברואר למשך שעות ארוכות. בניסוי זה השתתפו כ- 60 קורבנות. הניסוי נזנח מאחר והקורבנות זעקו כל העת והיה חשש לשמיעתם על ידי תושבי כפרי האזור. את הניסויים ערכו פרופסור ארנסט הוֹלצלוֹנֶר וד"ר א. פינקֶה מאוניברסיטת קיל.

ניסויים במי מלח - מיולי 1944 עד ספטמבר 1944 נערכו בדכאו ניסויים לבדיקת שיטות שונות להפיכת מי ים לניתנים לשתייה. חלק מן הקורבנות הורעבו והוצמאו, והוזנו רק במי ים מעובדים שנקראו מי בֶּרקָה (Berkatit) שהם מי ים שהמלחים שבהם נשארו ורק טעמם שופר. הניסויים נערכו בסדרות של מספר ימים שבהם הושקו הקורבנות בחצי ליטר עד ליטר מי ים או במי ברקה. תוצאות הניסוי היו שאין הבדל בין מי ים למי ברקה ושניהם גורמים להתייבשות האדם.

ניסויים במחלת המלריה - מפברואר 1942 עד אפריל 1945 נערכו ניסויים בדכאו לבדוק דרכים לחיסון מפני מחלת המלריה. אסירים בריאים הודבקו באמצעות עקיצות יתושים או בזריקות של תמצית שהופקה מבלוטות של יתושים. לאחר שנדבקו במחלה, טופלו באופנים שונים על מנת לבדוק את יעילותם. למעלה מאלף קורבנות השתתפו בניסוי זה, ורבים מתו כתוצאה מהדבקותם במחלה.

ניסויים בגז חרדל - מספטמבר 1939 עד אפריל 1945 נערכו ניסויים בזקסנהאוזן ובנצווילר כמו גם במחנות נוספים, לבדוק את הטיפול היעיל ביותר בפגיעות שנגרמות על ידי גז חרדל. הקורבנות נחשפו לגז, ונגרמו להם פגיעות מכוונות. כמה מהם מתו כתוצאה מהניסוי.

ניסויים בסולפונמיד - מיולי 1942 עד ספטמבר 1943 נערכו ניסויים שמטרתם [היתה] לבדוק את יעילות המרכיב הכימי סולפונמיד בטיפול במחלות בקטריאליות. פצעיהם של הקורבנות נחשפו לחיידקים כמו סטרפטוקוקוס, טטנוס וחיידקים הגורמים לנמק. מחזור הדם של הקורבנות נחסם באמצעות קשירת כלי הדם בשני קצוות הפצע על מנת לדמות פציעה אמיתית משדה הקרב. הזיהום הוחמר באמצעות החדרת שבבי עץ וזכוכית גרוסה אל הפצע (ידוע שזאת היתה שיטת זיהום הפצעים של הרופאה הרטה אוברהויזר). לאחר מכן טופל הזיהום בסולפונמיד ובשאר תרופות על מנת לבחון את יעילותם. רבים מקורבנות הניסוי מתו במהלכו וכתוצאה ממנו.

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ניסויים בהשתלה ובצמיחת אברים - מספטמבר 1942 עד דצמבר 1943 נערכו ניסויים ברוונסבריק לבחינת צמיחתן מחדש של רקמות עצם, עצבים ושרירים כמו גם להשתלת רקמות אלו מקורבן אחד למשנהו.
צהבת מדבקת - מיוני 1943 עד ינואר 1945 בוצעו במחנה זקסנהאוזן ובמחנה נצוויילר ניסויים לבדיקת הגורמים לצהבת מדבקת והטיפול בה. חלק מקורבנות הניסוי שהודבקו במכוון בצהבת מתו במהלכו.
עיקור כפוי - ממרץ 1941 עד ינואר 1945 נערכו במחנות אושוויץ ורוונסבריק וכן במחנות נוספים, ניסויים בעיקור המוני. מטרת ניסויים אלו הייתה ליצור הליך רפואי שיתאים לעיקור מהיר של מיליוני אנשים במינימום של זמן ומאמץ וזאת כדי לאפשר יצירת עמים שיהיו כח עבודה עבור הרייך מבלי שיוכלו להתרבות. במסגרת זו הועלה הרעיון לעקר 3 מיליון יהודים צעירים ובריאים מתוך 10 מילון יהודי אירופה. הניסויים כללו חשיפה לקרני רנטגן, ניתוחים ושימוש בסמים שונים. אלפי קורבנות עוקרו.
הגינקולוג פרופסור קרל קלאוברג ביצע בבלוק 10 באושוויץ ניסויי עיקור על ידי הזרקה לצינור השחלה, שגרמה למצב דלקתי ובסופו של דבר לחסימת האיברים ולעקרות.
ד"ר הורסט שומאן מלשכת הפירהר ביצע באושוויץ ניסויי עיקור בעזרת הקרנה בקרני רנטגן. ניסויים אלה גרמו למקרי מוות רבים, היות שהניסויים נעשו ברמות קרינה גבוהות.
ניסויים במחלת הטיפוס - מדצמבר 1941 עד פברואר 1945 בוצעו במחנות בוכנוולד ונצוויילר ניסויים לבדיקת תרופות וחיסונים כנגד טיפוס וקדחת הבהרות. בבוכנוולד הודבקו אסירים בריאים רבים במחלת הטיפוס, על מנת לשמור דוגמאות חיות של החידק. כתוצאה מכך מתו מעל 90% מהאסירים שהודבקו. אסירים רבים אחרים הודבקו על מנת לבדוק את יעילותם של טיפולים שונים במחלה. 75% מהם חוסנו, וקבוצת ביקורת הושארה ללא חיסון. כתוצאה מכך מאות מן המודבקים מתו. ניסויים דומים נערכו בקדחת צהובה, אבעבועות רוח, טיפוס מסוגים שונים, כולירה ודיפטרייה. ניסויים דומים נערכו במחנה נצוויילר.
ניסויים ברעל - בדצמבר 1943 ובאוקטובר 1944 נערכו ניסויים במחנה בוכנוולד לקביעת פעולתם של רעלים שונים על גוף האדם. הרעלים ניתנו לקורבנות במזונם. רבים מהם מתו כתוצאה מן הרעל, או אם שרדו את הרעל הומתו למטרת נתיחה. אסירים נוספים נורו בכדורים מורעלים לבדיקת השפעתם.
באושוויץ נערכו ניסויים בהמתת אסירים על ידי ד"ר וירסט בהזרקת חומצה פרוסית ומתנול.
ניסויים בפצעות תבערה - מנובמבר 1943 עד ינואר 1944 נערכו ניסויים במחנה בוכנוולד לבדיקת ההשפעה של פגיעות זרחן במינונים המשמשים בפצעות תבערה.
באושוויץ נערכו ניסויים לצורך מחקר מחלת הסרטן על ידי שני האחים וירטס.
לאחר המלחמה נשפטו עורכי ניסויים אלו ב"משפט הרופאים", והדחייה שחשו קוראי הדיווחים על הניסויים הביאה להתפתחות קוד אתי הנוגע לניסויים בבני אדם.

קוד נירנברג

כובד משקלן של הראיות המונחות לפנינו מוליך אותנו למסקנה אשר לפיה סוגים מסוימים של ניסויים בבני אדם, כאשר אלה נשמרים בתוך גבולות מוגדרים וברורים, עומדים, בכללי האתיקה הרפואית המצדדים בקיום ניסויים בבני אדם מצדיקים את עמדתם על בסיס ההשקפה אשר לפיה ניסויים אלה מניבים תוצאות לטובת החברה, אשר לא ניתנות להשגה בשיטות ואמצעים אחרים עם זאת, הכול מסכימים שמספר עקרונות בסיסיים חייבים להישמר לצורך עמידה באמות מידה מוסריות, אתיות ומשפטיות.
הסכמתו הרצונית של האדם הינה בבחינת הכרח מוחלט משמעות הדבר היא שלאדם המעורב צריכה להיות היכולת המשפטית לתת את הסכמתו [a] הוא חייב להיות מצוי במצב המאפשר לו להפעיל חופש

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בחירה, ללא התערבות גורם המפעיל עליו כוח, הונאה, מרמה, איום, או סוג אחר של כבילה או כפייה, ועליו לאחוז במספיק מידע והבנה של יסודות הנושא, בכדי לאפשר לו לקבל החלטה מודעת ומושכלת
יסוד אחרון זה מחייב שטרם קבלת אישורו, יקבל האדם מידע לגבי טבעו, משכו ומטרתו של הניסוי [a]
השיטה והאמצעים המשמשים לעריכת הניסוי [a] כל אי הנעימויות והסיכונים אשר ניתן לצפות באופן
סביר [a] וההשפעות על בריאותו או בריאותו של אחר, כתוצאה מהשתתפותו בניסוי החובה והאחריות
להבטחת איכות ההסכמה הזו מוטלת על הגורם היוזם, מכוון או משתתף בניסוי זאת חובה ואחריות
אישית אשר אינה ניתנת
להעברה או האצלה תוך פטירה בלא עונש
על הניסוי להניב תוצאות חיוביות לטובת כלל החברה, אשר אינן ניתנות להשגה בשיטות ואמצעים
אחרים, ואשר אינן אקראיות או מיותרות מטבען.
על הניסוי להיות מתוכנן על≠פי ומבוסס על תוצאות של ניסויים בבעלי חיים ו Øאו על בסיס ידע אודות
ההיסטוריה הטבעית של המחלה או של בעיות אחרות המצויות תחת מחקר, כאשר התוצאות הצפויות
מהניסוי יצדיקו את קיומו
על הניסוי להיערך בצורה אשר תמנע כל סבל או פגיעה פיזית מיותרים
אין לערוך ניסוי כאשר ישנה סיבה להנחה מראש כי מוות או פגיעה של ממש יתקיימו, למעט, אולי,
באותם ניסויים אשר בהם הרופאים העורכים את הניסוי משמשים גם כאובייקט הניסוי בעצמם
דרגת הסיכון אשר יילקח לא תחרוג מהחשיבות ההומניטארית של הבעיה אשר אותה בא הניסוי לפתור
יש לבצע את ההכנות הנדרשות ולהשתמש במתקנים המתאימים לשם הבטחת המשתתף בניסוי מפני
אפשרות - ולו קיצונית – לפציעה, נכות או מוות.
הניסוי יבוצע רק על ידי אנשי מדע המוכשרים לכך על הגורמים העורכים את הניסוי לנקוט ברמה
הגבוהה ביותר של מיומנות וזהירות בכל שלביו של הניסוי.
במהלכו של הניסוי יש לאפשר למשתתף בניסוי להביא לסיומו, אם הוא הגיע למצב פיזי או נפשי אשר
לפיו המשכו של הניסוי נראה לו כבלתי אפשרי.
במהלך הניסוי על המדען האחראי להיות מוכן להפסקת הניסוי בכל שלב, אם יש לו סיבה סבירה
להניח, תוך הפעלת רצון טוב, מיומנות גבוהה ושיקול דעת זהיר שהמשכו של הניסוי עשוי, בסבירות,
להביא לפציעה, נכות, או מוות של המשתתף בניסוי.

ניסויים רפואיים בבני אדם בתקופת השואה

הניסויים ה"רפואיים" בבני אדם בתקופת השואה נערכו במהלך מלחמת העולם השנייה, ובוצעו על ידי רופאים שדגלו בהשקפת העולם הנאצית, ופעלו במחנות ריכוז. ניסויים אלו נחשבים כמנוגדים לאתיקה הרפואית, ומבציעיהם נשפטו במסגרת משפטי נירנברג במשפט שנקרא "משפט הרופאים" ונידונו לעונשים כבדים.

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשִׂמחה ובטוּב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ניסוייו של מנגלה
הידוע לשימצה מבין כל הרופאים הנאצים היה ד"ר יוזף מנגלה שפעל במחנה הריכוז אושוויץ. ניסוייו כללו הכנסת אנשים לתאי לחץ, ניסויים בסמים, הקפאתם של אנשים למוות, וגרימת טראומות גופניות אחרות, שהסתיימו לרוב במוות. מנגלה גילה עניין מיוחד ב*תאומים*, צוענים, תינוקות וננסים. החל מ-1943 שמר בבלוק מיוחד באושוויץ "מקרים מעניינים" כזוגות תאומים וננסים, והשתמש בהם לניסוייו.

רוב ניסוייו היו בעלי ערך מדעי שולי, כגון נסיונות לשינוי צבעה של העין באמצעות הזרקת כימיקלים לעיני ילדים, ניסויים בקטיעות וניסויים כירורגיים ברוטליים דומים, וניסיונות ליצור תאומים סיאמיים באופן מלאכותי באמצעות תפירת וריד‌יהם של תאומים זה לזה. ניסוי זה נכשל ורק גרם לזיהום חמור בידיהם של הקורבנות.

היקפה המלא של עבודתו של מנגלה לא ייוודע לעולם. את תוצאות מחקריו, שתי משאיות עמוסות במסמכים, שלח מנגלה אל אוטמאר פרייהר פון ורשאואר ממכון קייזר וילהלם. מסמכים אלו הושמדו על ידי ורשאואר. קורבנותיו של מנגלה נרצחו לרוב לאחר סיום הניסויים בהם למטרת נתיחתם לאחר המוות.

אמנם פעולותיו של מנגלה הן הידועות ביותר לשמצה, אך הן אינן מקרה בודד. רופאים נאצים אחרים השתתפו בניסויים מחרידים במספר מחנות ריכוז לרבות דכאו, בוכנוולד, רוונסבריק, זקסנהאוזן ונצוויילר.

הניסויים
במחנות הריכוז וההשמדה בוצעו כ-70 מחקרים. את הניסויים אישר היינריך הימלר באופן אישי והחל משנת 1944, הוגשו הבקשות למחקר לרופא הראשי של הס"ס אֶרְנְסְט רוֹבֶּרְט גרַוִיץ. המחקרים תועדו בכתב וחלקם גם בצילום ואף בעזרת מסרטת קולנוע. אולם בחלק מהמקרים הושמד התיעוד על ידי הרופאים הנאציים ערב כיבוש המחנות על ידי בעלות הברית. חלק ממשימות המחקר היו בהתאם לבקשת הצבא הגרמני על זרועותיו כחלק מגיבוש תורת לחימה.
מטרות המחקרים היו במספר נושאים עיקריים:

1. ניסויי מילוט והצלה
2. ניסויים למטרת ריפוי
3. ניסויים בטכניקות לעיקור המוני
4. ניסויים ל"הוכחת" עליונות הגזע הארי

על פי פסקי הדין ב"משפט הרופאים" שנערך במסגרת משפטי נירנברג כללו הניסויים את הפריטים הבאים:

ניסויים בתת-לחץ וחמצן - על פי בקשת הלופטוואפה בתחילת 1942, הוכנסו אסירים במחנה הריכוז דכאו לתאי לחץ אשר דימו תנאי לחץ וחמצן בגובה רב של עד 68,000 רגל (שהוא הגובה המרבי שבו יכולים מטוסי התקופה לטוס). המטרה [היתה] לברר מהי יכולת השרידות של הגוף האנושי בגובה רב לצורך מילוט בצניחה ללא סיכת חמצן. בהדמיית צניחה מגובה של 13 ק"מ, איבדו הקורבנות את הכרתם. בהדמיית צניחה מגובה 15 ק"מ נצפתה הפסקת נשימה ומוות, ולמרות זאת נמשכו הניסויים גם לגובה של 21 ק"מ. בניסויים אלה מתו 70-80 בני אדם. את הניסוי ערכו ד"ר זיגפריד רוף וד"ר האנס רומברג, רופאים אזרחיים מהמכון הניסויי לתעופה בברלין וד"ר זיגמונד רַשֶׁר, קציין ס"ס.

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ניסוים להצלה מהיפותרמיה - על פי בקשת הלופטוואפה ביצעו ניסויים על מנת לסייע בקביעת דרך הטיפול המיידית בטייסים שנמשו לאחר שנטשו את מטוסם מעל האוקיינוס הצפוני וסבלו מהיפותרמיה. בשנת 1942 בוצעו הניסויים שבמסגרתם הוכנסו הקורבנות למיכלים המלאים במים וקרח, טמפרטורת הקורבנות נמדדה כל העת עד לעלפון או עד להגעה למצב פיזיולוגי קריטי. ואז חומם גופם בדרכים שונות בנסיון להצילם. בניסויים אלה השתתפו 300 קורבנות ומתוכם מתו כ- 80-90 מהם. ניסוי אחר הותיר אסירים עירומים בשטח המחנה המושלג בחודשים ינואר-פברואר למשך שעות ארוכות. בניסוי זה השתתפו כ- 60 קורבנות. הניסוי נזנח מאחר והקורבנות זעקו כל העת והיה חשש לשמיעתם על ידי תושבי כפרי האזור. את הניסויים ערכו פרופסור ארנסט הולצלוֶנר וד"ר א. פינקֶה מאוניברסיטת קיל.

ניסויים במי מלח - מיולי 1944 עד ספטמבר 1944 נערכו בדכאו ניסויים לבדיקת שיטות שונות להפיכת מי ים לניתנים לשתייה. חלק מן הקורבנות הורעבו והוצמאו, והוזנו רק במי ים מעובדים שנקראו מי בֶּרקֶה (Berkatit) שהם מי ים שהמלחים שבהם נשארו ורק טעמם שופר. הניסויים נערכו בסדרות של מספר ימים שבהם הושקו הקורבנות בחצי ליטר עד ליטר מי ים או במי ברקה. תוצאות הניסוי היו שאין הבדל בין מי ים למי ברקה ושניהם גורמים להתייבשות האדם.

ניסויים במחלת המלריה - מפברואר 1942 עד אפריל 1945 נערכו ניסויים בדכאו לבדוק דרכים לחיסון מפני מחלת המלריה. אסירים בריאים הודבקו באמצעות עקיצות יתושים או בזריקות של תמצית שהופקה מבלוטות של יתושים. לאחר שנדבקו במחלה, טופלו באופנים שונים על מנת לבדוק את יעילותם. למעלה מאלף קורבנות השתתפו בניסוי זה, ורבים מתו כתוצאה מהדבקותם במחלה.

ניסויים בגז חרדל - מספטמבר 1939 עד אפריל 1945 נערכו ניסויים בזקסנהאוזן ובנצוויילר כמו גם במחנות נוספים, לבדוק את הטיפול היעיל ביותר בפגיעות שנגרמות על ידי גז חרדל. הקורבנות נחשפו לגז, ונגרמו להם פגיעות מכוונות. כמה מהם מתו כתוצאה מהניסוי.

ניסויים בסולפונמיד - מיולי 1942 עד ספטמבר 1943 נערכו ניסויים שמטרתם [היתה] לבדוק את יעילות המרכיב הכימי סולפונמיד בטיפול במחלות בקטריאליות. פצעיהם של הקורבנות נחשפו לחיידקים כמו סטרפטוקוקוס, טטנוס וחיידקים הגורמים לנמק. מחזור הדם של הקורבנות נחסם באמצעות קשירת כלי הדם בשני קצוות הפצע על מנת לדמות פציעה אמיתית משדה הקרב. הזיהום הוחמר באמצעות החדרת שבבי עץ וזכוכית גרוסה אל הפצע (ידוע שזאת היתה שיטת זיהום הפצעים של הרופאה הרטה אוברהויזר). לאחר מכן טופל הזיהום בסולפונמיד ובשאר תרופות על מנת לבחון את יעילותם. רבים מקורבנות הניסוי מתו במהלכו וכתוצאה ממנו.
ניסויים בהשתלה ובצמיחת אברים - מספטמבר 1942 עד דצמבר 1943 נערכו ניסויים ברוונסבריק לבחינת צמיחתן מחדש של רקמות עצם, עצבים ושרירים כמו גם להשתלת רקמות אלו מקורבן אחד למשנהו.
צהבת מדבקת - מיוני 1943 עד ינואר 1945 בוצעו במחנה זקסנהאוזן ובמחנה נצוויילר ניסויים לבדיקת הגורמים לצהבת מדבקת והטיפול בה. חלק מקורבנות הניסוי שהודבקו במכוון בצהבת מתו במהלכו.
עיקור כפוי - ממרץ 1941 עד ינואר 1945 נערכו במחנות אושוויץ ורוונסבריק וכן במחנות נוספים, ניסויים בעיקור המוני. מטרת ניסויים אלו הייתה ליצור הליך רפואי שיתאים לעיקור מהיר של מיליוני אנשים במינימום של זמן ומאמץ וזאת כדי לאפשר יצירת עמים שיהיו כח עבודה עבור הרייך מבלי שיוכלו להתרבות. במסגרת זו הועלה הרעיון לעקר 3 מיליון יהודים צעירים ובריאים מתוך 10 מילון יהודי אירופה. הניסויים כללו חשיפה לקרני רנטגן, ניתוחים ושימוש בסמים שונים. אלפי קורבנות עוקרו.

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הגינקולוג פרופסור קרל קלאוברג ביצע בבלוק 10 באושוויץ ניסויי עיקור על ידי הזרקה לצינור השחלה, שגרמה למצב דלקתי ובסופו של דבר לחסימת האיברים ולעקרות.
ד"ר הורסט שומאן מלשכת הפירהר ביצע באושוויץ ניסויי עיקור בעזרת הקרנה בקרני רנטגן. ניסויים אלה גרמו למקרי מוות רבים, היות שהניסויים נעשו ברמות קרינה גבוהות.
ניסויים במחלת הטיפוס - מדצמבר 1941 עד פברואר 1945 בוצעו במחנות בוכנוולד ונצוויילר ניסויים לבדיקת תרופות וחיסונים כנגד טיפוס וקדחת הבהרות. בבוכנוולד הודבקו אסירים בריאים רבים במחלת הטיפוס, על מנת לשמור דוגמאות חיות של החידק. כתוצאה מכך מתו מעל 90% מהאסירים שהודבקו. אסירים רבים אחרים הודבקו על מנת לבדוק את יעילותם של טיפולים שונים במחלה. 75% מהם חוסנו, וקבוצת ביקורת הושארה ללא חיסון. כתוצאה מכך מאות מן המודבקים מתו. ניסויים דומים נערכו בקדחת צהובה, אבעבועות רוח, טיפוס מסוגים שונים, כולירה ודיפטרייה. ניסויים דומים נערכו במחנה נצוויילר.
ניסויים ברעל - בדצמבר 1943 ובאוקטובר 1944 נערכו ניסויים במחנה בוכנוולד לקביעת פעולתם של רעלים שונים על גוף האדם. הרעלים ניתנו לקורבנות במזונם. רבים מהם מתו כתוצאה מן הרעל, או אם שרדו את הרעל הומתו למטרת נתיחה. אסירים נוספים נורו בכדורים מורעלים לבדיקת השפעתם.
באושוויץ נערכו ניסויים בהמתת אסירים על ידי ד"ר וירסט בהזרקת חומצה פרוסית ומתנול.
ניסויים בפצצות תבערה - מנובמבר 1943 עד ינואר 1944 נערכו ניסויים במחנה בוכנוולד לבדיקת ההשפעה של פגיעות זרחן במינונים המשמשים בפצצות תבערה.
באושוויץ נערכו ניסויים לצורך מחקר מחלת הסרטן על ידי שני האחים וירטס.
לאחר המלחמה נשפטו עורכי ניסויים אלו ב"משפט הרופאים", והדחייה שחשו קוראי הדיווחים על הניסויים הביאה להתפתחות קוד אתי הנוגע לניסויים בבני אדם.

קוד נירנברג

כובד משקלן של הראיות המונחות לפנינו מוליך אותנו למסקנה אשר לפיה סוגים מסוימים של ניסויים בבני אדם, כאשר אלה נשמרים בתוך גבולות מוגדרים וברורים, עומדים, בכללי האתיקה הרפואית המצדדים בקיום ניסויים בבני אדם מצדיקים את עמדתם על בסיס ההשקפה אשר לפיה ניסויים אלה מניבים תוצאות לטובת החברה, אשר לא ניתנות להשגה בשיטות ואמצעים אחרים עם זאת, הכול מסכימים שמספר עקרונות בסיסיים חייבים להישמר לצורך עמידה באמות מידה מוסריות, אתיות ומשפטיות.
הסכמתו הרצונית של האדם הינה בבחינת הכרח מוחלט משמעות הדבר היא שלאדם המעורב צריכה להיות היכולת המשפטית לתת את הסכמתו a הוא חייב להיות מצוי במצב המאפשר לו להפעיל חופש בחירה, ללא התערבות גורם המפעיל עליו כוח, הונאה, מרמה, איום, או סוג אחר של כבילה או כפייה, ועליו לאחוז במספיק מידע והבנה של יסודות הנושא, בכדי לאפשר לו לקבל החלטה מודעת ומושכלת יסוד אחרון זה מחייב שטרם קבלת אישורו, יקבל האדם מידע לגבי טבעו, משכו ומטרתו של הניסוי a השיטה והאמצעים המשמשים לעריכת הניסוי a כל אי הנעימויות והסיכונים אשר ניתן לצפות באופן סביר a וההשפעות על בריאותו או בריאותו של אחר, כתוצאה מהשתתפותו בניסוי החובה והאחריות להבטחת איכות ההסכמה הזו מוטלת על הגורם היוזם, מכוון או משתתף בניסוי זאת חובה ואחריות אישית אשר אינה ניתנת
להעברה או האצלה תוך פטירה בלא עונש
על הניסוי להניב תוצאות חיוביות לטובת כלל החברה, אשר אינן ניתנות להשגה בשיטות ואמצעים אחרים, ואשר אינן אקראיות או מיותרות מטבען.

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

על הניסוי להיות מתוכנן על≠פי ומבוסס על תוצאות של ניסויים בבעלי חיים ו Øאו על בסיס ידע אודות ההיסטוריה הטבעית של המחלה או של בעיות אחרות המצויות תחת מחקר, כאשר התוצאות הצפויות מהניסוי יצדיקו את קיומו
על הניסוי להיערך בצורה אשר תמנע כל סבל או פגיעה פיזית מיותרים
אין לערוך ניסוי כאשר ישנה סיבה להנחה מראש כי מוות או פגיעה של ממש יתקיימו, למעט, אולי, באותם ניסויים אשר בהם הרופאים העורכים את הניסוי משמשים גם כאובייקט הניסוי בעצמם
דרגת הסיכון אשר יילקח לא תחרוג מהחשיבות ההומניטארית של הבעיה אשר אותה בא הניסוי לפתור
יש לבצע את ההכנות הנדרשות ולהשתמש במתקנים המתאימים לשם הבטחת המשתתף בניסוי מפני אפשרות - ולו קיצונית – לפציעה, נכות או מוות.
הניסוי יבוצע רק על ידי אנשי מדע המוכשרים לכך על הגורמים העורכים את הניסוי לנקוט ברמה הגבוהה ביותר של מיומנות וזהירות בכל שלביו של הניסוי.
במהלכו של הניסוי יש לאפשר למשתתף בניסוי להביא לסיומו, אם הוא הגיע למצב פיזי או נפשי אשר לפיו המשכו של הניסוי נראה לו כבלתי אפשרי.
במהלך הניסוי על המדען האחראי להיות מוכן להפסקת הניסוי בכל שלב, אם יש לו סיבה סבירה להניח, תוך הפעלת רצון טוב, מיומנות גבוהה ושיקול דעת זהיר שהמשכו של הניסוי עשוי, בסבירות, להביא לפציעה, נכות, או מוות של המשתתף בניסוי.

==========

היום 12 ימים, שהם שבוע אחד וחמישה ימים לעומר.
הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה, במהרה בימינו אמן. סלה.

הרהורים על מצבו של עם ישראל בקרב משפחת העמים, בשעת ציון יום הזכרון לשואה ולגבורה...

ניסויים רפואיים בבני אדם בתקופת השואה

הניסויים ה"רפואיים" בבני אדם בתקופת השואה נערכו במהלך מלחמת העולם השנייה, ובוצעו על ידי רופאים שדגלו בהשקפת העולם הנאצית, ופעלו במחנות ריכוז. ניסויים אלו נחשבים כמנוגדים לאתיקה הרפואית, ומבצעיהם נשפטו במסגרת משפטי נירנברג במשפט שנקרא "משפט הרופאים" ונידונו לעונשים כבדים.

ניסוייו של מנגלה

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הידוע לשימצה מבין כל הרופאים הנאצים היה ד"ר יוזף מנגלה שפעל במחנה הריכוז אושוויץ. ניסוייו כללו הכנסת אנשים לתאי לחץ, ניסויים בסמים, הקפאתם של אנשים למוות, וגרימת טראומות גופניות אחרות, שהסתיימו לרוב במוות. מנגלה גילה עניין מיוחד ב*תאומים*, צוענים, תינוקות וננסים. החל מ-1943 שמר בבלוק מיוחד באושוויץ "מקרים מעניינים" כזוגות תאומים וננסים, והשתמש בהם לניסוייו.

רוב ניסוייו היו בעלי ערך מדעי שולי, כגון נסיונות לשינוי צבעה של העין באמצעות הזרקת כימיקלים לעיני ילדים, ניסויים בקטיעות וניסויים כירורגיים ברוטליים דומים, וניסיונות ליצור תאומים סיאמיים באופן מלאכותי באמצעות תפירת ורידיהם של תאומים זה לזה. ניסוי זה נכשל ורק גרם לזיהום חמור בידיהם של הקורבנות.

היקפה המלא של עבודתו של מנגלה לא ייוודע לעולם. את תוצאות מחקריו, שתי משאיות עמוסות במסמכים, שלח מנגלה אל אוטמאר פרייהר פון ורשאואר ממכון קייזר וילהלם. מסמכים אלו הושמדו על ידי ורשאואר. קורבנותיו של מנגלה נרצחו לרוב לאחר סיום הניסויים בהם למטרת נתיחתם לאחר המוות.

אמנם פעולותיו של מנגלה הן הידועות ביותר לשמצה, אך הן אינן מקרה בודד. רופאים נאצים אחרים השתתפו בניסויים מחרידים במספר מחנות ריכוז לרבות דכאו, בוכנוולד, רוונסבריק, זקסנהאוזן ונצווילר.

הניסויים
במחנות הריכוז וההשמדה בוצעו כ-70 מחקרים. את הניסויים אישר היינריך הימלר באופן אישי והחל משנת 1944, הוגשו הבקשות למחקר לרופא הראשי של הס"ס אֶרְנְסְט רוֹבֶּרְט גרַוִיץ. המחקרים תועדו בכתב וחלקם גם בצילום ואף בעזרת מסרטת קולנוע. אולם בחלק מהמקרים הושמד התיעוד על ידי הרופאים הנאציים ערב כיבוש המחנות על ידי בעלות הברית. חלק ממשימות המחקר היו בהתאם לבקשת הצבא הגרמני על זרועותיו כחלק מגיבוש תורת לחימה.
מטרות המחקרים היו במספר נושאים עיקריים:

1. ניסויי מילוט והצלה
2. ניסויים למטרת ריפוי
3. ניסויים בטכניקות לעיקור המוני
4. ניסויים ל"הוכחת" עליונות הגזע הארי

על פי פסקי הדין ב"משפט הרופאים" שנערך במסגרת משפטי נירנברג כללו הניסויים את הפריטים הבאים:

ניסויים בתת-לחץ וחמצן - על פי בקשת הלופטוואפה בתחילת 1942, הוכנסו אסירים במחנה הריכוז דכאו לתאי לחץ אשר דימו תנאי לחץ וחמצן בגובה רב של עד 68,000 רגל (שהוא הגובה המרבי שבו יכולים מטוסי התקופה לטוס). המטרה [היתה] לברר מהי יכולת השרידות של הגוף האנושי בגובה רב לצורך מילוט בצניחה ללא סיכת חמצן. בהדמיית צניחה מגובה של 13 ק"מ, איבדו הקורבנות את הכרתם. בהדמיית צניחה מגובה 15 ק"מ נצפתה הפסקת נשימה ומוות, ולמרות זאת נמשכו הניסויים גם לגובה של 21 ק"מ. בניסויים אלה מתו 70-80 בני אדם. את הניסוי ערכו ד"ר זיגפריד רוף וד"ר האנס רומברג, רופאים אזרחיים מהמכון הניסויי לתעופה בברלין וד"ר זיגמונד רַשֶׁר, קצין ס"ס.

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשִׂמחה ובטוּב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ניסוים להצלה מהיפותרמיה - על פי בקשת הלופטוואפה ביצעו ניסויים על מנת לסייע בקביעת דרך הטיפול המיידית בטייסים שנמשו לאחר שנטשו את מטוסם מעל האוקיינוס הצפוני וסבלו מהיפותרמיה. בשנת 1942 בוצעו הניסויים שבמסגרתם הוכנסו הקורבנות למיכלים המלאים במים וקרח, טמפרטורת הקורבנות נמדדה כל העת עד לעלפון או עד להגעה למצב פיזיולוגי קריטי. ואז חומם גופם בדרכים שונות בנסיון להצילם. בניסויים אלה השתתפו 300 קורבנות ומתוכם מתו כ- 80-90 מהם. ניסוי אחר הותיר אסירים עירומים בשטח המחנה המושלג בחודשים ינואר-פברואר למשך שעות ארוכות. בניסוי זה השתתפו כ- 60 קורבנות. הניסוי נזנח מאחר והקורבנות זעקו כל העת והיה חשש לשמיעתם על ידי תושבי כפרי האזור. את הניסויים ערכו פרופסור ארנסט הולצלוֶנר וד"ר א. פינקֶה מאוניברסיטת קיל.

ניסויים במי מלח - מיולי 1944 עד ספטמבר 1944 נערכו בדכאו ניסויים לבדיקת שיטות שונות להפיכת מי ים לניתנים לשתייה. חלק מן הקורבנות הורעבו והוצמאו, והוזנו רק במי ים מעובדים שנקראו מי בֶּרקֶה (Berkatit) שהם מי ים שהמלחים שבהם נשארו ורק טעמם שופר. הניסויים נערכו בסדרות של מספר ימים שבהם הושקו הקורבנות בחצי ליטר עד ליטר מי ים או במי ברקה. תוצאות הניסוי היו שאין הבדל בין מי ים למי ברקה ושניהם גורמים להתייבשות האדם.

ניסויים במחלת המלריה - מפברואר 1942 עד אפריל 1945 נערכו ניסויים בדכאו לבדוק דרכים לחיסון מפני מחלת המלריה. אסירים בריאים הודבקו באמצעות עקיצות יתושים או בזריקות של תמצית שהופקה מבלוטות של יתושים. לאחר שנדבקו במחלה, טופלו באופנים שונים על מנת לבדוק את יעילותם. למעלה מאלף קורבנות השתתפו בניסוי זה, ורבים מתו כתוצאה מהדבקותם במחלה.

ניסויים בגז חרדל - מספטמבר 1939 עד אפריל 1945 נערכו ניסויים בזקסנהאוזן ובנצווילר כמו גם במחנות נוספים, לבדוק את הטיפול היעיל ביותר בפגיעות שנגרמות על ידי גז חרדל. הקורבנות נחשפו לגז, ונגרמו להם פגיעות מכוונות. כמה מהם מתו כתוצאה מהניסוי.

ניסויים בסולפונמיד - מיולי 1942 עד ספטמבר 1943 נערכו ניסויים שמטרתם [היתה] לבדוק את יעילות המרכיב הכימי סולפונמיד בטיפול במחלות בקטריאליות. פצעיהם של הקורבנות נחשפו לחיידקים כמו סטרפטוקוקוס, טטנוס וחיידקים הגורמים לנמק. מחזור הדם של הקורבנות נחסם באמצעות קשירת כלי הדם בשני קצוות הפצע על מנת לדמות פציעה אמיתית משדה הקרב. הזיהום הוחמר באמצעות החדרת שבבי עץ וזכוכית גרוסה אל הפצע (ידוע שזאת היתה שיטת זיהום הפצעים של הרופאה הרטה אוברהויזר). לאחר מכן טופל הזיהום בסולפונמיד ובשאר תרופות על מנת לבחון את יעילותם. רבים מקורבנות הניסוי מתו במהלכו וכתוצאה ממנו.
ניסויים בהשתלה ובצמיחת אברים - מספטמבר 1942 עד דצמבר 1943 נערכו ניסויים ברוונסבריק לבחינת צמיחתן מחדש של רקמות עצם, עצבים ושרירים כמו גם להשתלת רקמות אלו מקורבן אחד למשנהו.
צהבת מדבקת - מיוני 1943 עד ינואר 1945 בוצעו במחנה זקסנהאוזן ובמחנה נצווילר ניסויים לבדיקת הגורמים לצהבת מדבקת והטיפול בה. חלק מקורבנות הניסוי שהודבקו במכוון בצהבת מתו במהלכו.
עיקור כפוי - ממרץ 1941 עד ינואר 1945 נערכו במחנות אושוויץ ורוונסבריק וכן במחנות נוספים, ניסויים בעיקור המוני. מטרת ניסויים אלו הייתה ליצור הליך רפואי שיתאים לעיקור מהיר של מיליוני אנשים במינימום של זמן ומאמץ וזאת כדי לאפשר יצירת עמים שיהיו כח עבודה עבור הרייך מבלי שיוכלו להתרבות. במסגרת זו הועלה הרעיון לעקר 3 מיליון יהודים צעירים ובריאים מתוך 10 מילון יהודי אירופה. הניסויים כללו חשיפה לקרני רנטגן, ניתוחים ושימוש בסמים שונים. אלפי קורבנות עוקרו.

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הגינקולוג פרופסור קרל קלאוברג ביצע בבלוק 10 באושוויץ ניסויי עיקור על ידי הזרקה לצינור השחלה, שגרמה למצב דלקתי ובסופו של דבר לחסימת האיברים ולעקרות.
ד"ר הורסט שומאן מלשכת הפירהר ביצע באושוויץ ניסויי עיקור בעזרת הקרנה בקרני רנטגן. ניסויים אלה גרמו למקרי מוות רבים, היות שהניסויים נעשו ברמות קרינה גבוהות.
ניסויים במחלת הטיפוס - מדצמבר 1941 עד פברואר 1945 בוצעו במחנות בוכנוולד ונצוויילר ניסויים לבדיקת תרופות וחיסונים כנגד טיפוס וקדחת הבהרות. בבוכנוולד הודבקו אסירים בריאים רבים במחלת הטיפוס, על מנת לשמור דוגמאות חיות של החידק. כתוצאה מכך מתו מעל 90% מהאסירים שהודבקו. אסירים רבים אחרים הודבקו על מנת לבדוק את יעילותם של טיפולים שונים במחלה. 75% מהם חוסנו, וקבוצת ביקורת הושארה ללא חיסון. כתוצאה מכך מאות מן המודבקים מתו. ניסויים דומים נערכו בקדחת צהובה, אבעבועות רוח, טיפוס מסוגים שונים, כולירה ודיפטרייה. ניסויים דומים נערכו במחנה נצוויילר.
ניסויים ברעל - בדצמבר 1943 ובאוקטובר 1944 נערכו ניסויים במחנה בוכנוולד לקביעת פעולתם של רעלים שונים על גוף האדם. הרעלים ניתנו לקורבנות במזונם. רבים מהם מתו כתוצאה מן הרעל, או אם שרדו את הרעל הומתו למטרת נתיחה. אסירים נוספים נורו בכדורים מורעלים לבדיקת השפעתם.
באושוויץ נערכו ניסויים בהמתת אסירים על ידי ד"ר וירסט בהזרקת חומצה פרוסית ומתנול.
ניסויים בפצצות תבערה - מנובמבר 1943 עד ינואר 1944 נערכו ניסויים במחנה בוכנוולד לבדיקת ההשפעה של פגיעות זרחן במינונים המשמשים בפצצות תבערה.
באושוויץ נערכו ניסויים לצורך מחקר מחלת הסרטן על ידי שני האחים וירטס.
לאחר המלחמה נשפטו עורכי ניסויים אלו ב"משפט הרופאים", והדחייה שחשו קוראי הדיווחים על הניסויים הביאה להתפתחות קוד אתי הנוגע לניסויים בבני אדם.

קוד נירנברג

כובד משקלן של הראיות המונחות לפנינו מוליך אותנו למסקנה אשר לפיה סוגים מסוימים של ניסויים בבני אדם, כאשר אלה נשמרים בתוך גבולות מוגדרים וברורים, עומדים, בכללי האתיקה הרפואית המצדדים בקיום ניסויים בבני אדם מצדיקים את עמדתם על בסיס ההשקפה אשר לפיה ניסויים אלה מניבים תוצאות לטובת החברה, אשר לא ניתנות להשגה בשיטות ואמצעים אחרים עם זאת, הכול מסכימים שמספר עקרונות בסיסיים חייבים להישמר לצורך עמידה באמות מידה מוסריות, אתיות ומשפטיות.
הסכמתו הרצונית של האדם הינה בבחינת הכרח מוחלט משמעות הדבר היא שלאדם המעורב צריכה להיות היכולת המשפטית לתת את הסכמתו a הוא חייב להיות מצוי במצב המאפשר לו להפעיל חופש בחירה, ללא התערבות גורם המפעיל עליו כוח, הונאה, מרמה, איום, או סוג אחר של כבילה או כפייה, ועליו לאחוז במספיק מידע והבנה של יסודות הנושא, בכדי לאפשר לו לקבל החלטה מודעת ומושכלת יסוד אחרון זה מחייב שטרם קבלת אישורו, יקבל האדם מידע לגבי טבעו, משכו ומטרתו של הניסוי a השיטה והאמצעים המשמשים לעריכת הניסוי a כל אי הנעימויות והסיכונים אשר ניתן לצפות באופן סביר a וההשפעות על בריאותו או בריאותו של אחר, כתוצאה מהשתתפותו בניסוי החובה והאחריות להבטחת איכות ההסכמה הזו מוטלת על הגורם היוזם, מכוון או משתתף בניסוי זאת חובה ואחריות אישית אשר אינה ניתנת
להעברה או האצלה תוך פטירה בלא עונש
על הניסוי להניב תוצאות חיוביות לטובת כלל החברה, אשר אינן ניתנות להשגה בשיטות ואמצעים אחרים, ואשר אינן אקראיות או מיותרות מטבען.

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

על הניסוי להיות מתוכנן על≠פי ומבוסס על תוצאות של ניסויים בבעלי חיים ו Øאו על בסיס ידע אודות ההיסטוריה הטבעית של המחלה או של בעיות אחרות המצויות תחת מחקר, כאשר התוצאות הצפויות מהניסוי יצדיקו את קיומו
על הניסוי להיערך בצורה אשר תמנע כל סבל או פגיעה פיזית מיותרים
אין לערוך ניסוי כאשר ישנה סיבה להנחה מראש כי מוות או פגיעה של ממש יתקיימו, למעט, אולי, באותם ניסויים אשר בהם הרופאים העורכים את הניסוי משמשים גם כאובייקט הניסוי בעצמם
דרגת הסיכון אשר יילקח לא תחרוג מהחשיבות ההומניטארית של הבעיה אשר אותה בא הניסוי לפתור
יש לבצע את ההכנות הנדרשות ולהשתמש במתקנים המתאימים לשם הבטחת המשתתף בניסוי מפני אפשרות - ולו קיצונית – לפציעה, נכות או מוות.
הניסוי יבוצע רק על ידי אנשי מדע המוכשרים לכך על הגורמים העורכים את הניסוי לנקוט ברמה הגבוהה ביותר של מיומנות וזהירות בכל שלביו של הניסוי.
במהלכו של הניסוי יש לאפשר למשתתף בניסוי להביא לסיומו, אם הוא הגיע למצב פיזי או נפשי אשר לפיו המשכו של הניסוי נראה לו כבלתי אפשרי.
במהלך הניסוי על המדען האחראי להיות מוכן להפסקת הניסוי בכל שלב, אם יש לו סיבה סבירה להניח, תוך הפעלת רצון טוב, מיומנות גבוהה ושיקול דעת זהיר שהמשכו של הניסוי עשוי, בסבירות, להביא לפציעה, נכות, או מוות של המשתתף בניסוי.

==========

שבוע שמח ושבוע טוב!

דיינו?! (1)

כאשר אדם רוצח בשוגג ר"ל, מצווה עליו התורה לנוס לעיר מקלט כדי שגואל הדם [קרוב משפחה של הנהרג] לא יוכל לנקום את הרצח ולפגוע בו. **"ואם בפתע בלא איבה הדפו או השליך עליו כל כלי בלי צדיה. ... ויפל עליו וימות ... ושפטו העדה בין המכה ובין גואל הדם ... והצילו העדה את הרוצח מיד גואל הדם והשיבו אותו ... אל עיר מקלטו ... וישב בה עד מות הכהן הגדול..."** [במדבר ל"ה 25-22] ייתכן שאותו רוצח בשוגג הוא אדם צעיר. ייתכן גם שהכהן הגדול נתמנה לתפקידו זה רק לאחרונה. ייתכן, אם כן, שאותו רוצח יישאר בעיר מקלטו ימים רבים. בתחילה, ייתכן שהוא יתפלל למות הכהן הגדול כדי שיוכל לצאת מהגלות הזאת. אך, בחלוף הימים, ייתכן מאד שהוא כבר יתחיל להשלים עם מצבו, יחפש עבודה, יחליט להתחתן, יזכה לגדל משפחה. והוא עלול לשכוח... לשכוח שבעצם הוא עדיין נמצא בגלות. הוא אף עלול להתחיל לחשוב שמצבו הוא 'נורמלי'. שזו המציאות הבלעדית. והוא עלול לשכוח עוד דברים.
מלמדת אותנו הגמרא: "לפיכך, אימותיהן של כהנים [גדולים] מספקות להן [לרוצחים בשוגג שגלו לערי מקלט] מחיה וכסות, כדי שלא יתפללו על בניהם שימותו." [מסכת מכות י"א.] {שאם חייהם קשים שם, יתפללו שימות הכהן הגדול, ויוכלו לצאת משם.} אותה אשה, אמו של הכהן הגדול, משמשת, למעשה, שני תפקידים: האחד, כשהרוצח 'חדש' לסביבתו בעיר המקלט, כדי שלא יתפלל

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בעד מות בנה; אחד, כשהוא כבר 'רגיל' לסביבתו, כדי להזכיר לו שמצבו, בעצם, לא 'נורמלי'. הוא נמצא בגלות. הוא צריך לשאול תמיד – 'עד מתי?'

בליל שבת זכינו לארח משפחה מירושלים (לא מוכרת לנו מקודם) אצלנו בשלחן השבת. בין האורחים היה אחיין\בן-דוד של המשפחה, מחו"ל, שלומד השנה בארץ. מתוך דברים שאמר לשבחה של ארץ-ישראל היו גם כמה דברי ביקורת על המדינה שזכינו לה לאחר כ- 2000 שנות גלות נוראה. אמר, "כאשר תשלימו את מלאכתכם להקים מדינה מתוקנת, אז נבוא, בהמוננו." הערה זו הזכירה לי שיחה אחרת שהיתה לי לפני מספר שנים לאחר אחד ממועדי הבחירות בארץ. אמר לי רב (גם בחו"ל), מתוך חשש שמא אנשים מסויימים שעלו זה עתה לשלטון עלולים לעשות דברים שיזיקו לאופי, לצביון היהודי של מדינת ישראל, כי יהיה קשה – לו ולעמיתיו – להמשיך להתפלל לשלום המדינה. בתגובה [אח"כ, בפרטיות] אמרה לי אשתי: "כאשר היהודים בצרה, צריכים יותר תפילות, לא פחות!"

לפני כמה ימים, כתבה לי קוראת מ'משפחת קוראי הדף' וכך שאלה: "אני מבקשת לשאול אותך שאלה חשובה. ... יש לי פינת התאריך העברי קבוע בכל כיתה בה אני מלמדת היסטוריה, ואני תמיד מציצה בדף היומי בבוקר לפני תחילת הלימודים... השאלה היא למה היום, **ל' בשבט**, הוא גם **א' דראש חודש אדר**? האם זה בגלל שראש החודש מתחיל באמצע היום?"

{ההמשך, בע"ה, מחר – יום שני}

==========

שבוע טוב!
היום **24** ימים, שהם **שלושה** שבועות ו**3**- ימים לעומר.
הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה, במהרה בימינו אמן. סלה.

ל**יום העצמאות** וצורת/נוהלי חגיגתו, טרם נקבע אופי מוסכם על כל גווני הציבור. יש שמסתכלים אל קום המדינה כמטרה בפני עצמה, שהמדינה משמשת מקלט לקליטת כל יהודי באשר הוא בעולם. יש שרואים את קום המדינה לא רק שהוא אינו **ה**גאולה של העם היהודי אלא שהוא מתעה את העם מלשאוף אל מה שהם מגדירים כ**הגאולה האמיתית**, הגאולה המיוחלת עם בוא המשיח וכל מה שמשתמע מכך, וגורם להם להאמין ש"הגענו" - שזו הגאולה. ובין לבין יש "גוונים רבים". כיוון שכך, כל אחד חוגג את יום העצמאות בדרך משלו. יש שאומרים תפילת 'הלל' (ומזמורי הודיה נוספים) עם ברכה, ויש בלי ברכה. אולי מתוך עיון בשיר "דיינו" שאנו שרים בליל הסדר, נוכל ללמוד כיוון.
"**דיינו**" מתאר 15 מעלות, שלבים של הגאולה הראשונה – יציאת מצרים. החל מ"אילו הוציאנו ממצרים, ולא עשה בהם שפטים, דיינו." בהמשך – "אילו העבירנו בתוכו (הים) בחרבה, ולא שקע צרינו בתוכו, דיינו." וכלה ב"אילו הכניסנו לארץ ישראל, ולא בנה לנו את בית המקדש, דיינו." ושואלים: האמנם **די** שה' יתברך מוציא אותנו ממצרים מבלי לדאוג לכל הצרכים שלנו – בריחה מהמצרים הרודפים, הזנת מים ומזון במדבר, מעמד הר סיני לקבלת התורה, כניסה לארץ הקודש וכו'? היינו יכולים להסתפק בכל שלב בפני עצמו, בלי כל התהליך בשלמותו? באמת, דיינו?
אלא, מלמדנו **המלבי"ם** (ר' מאיר לייב בן יחיאל מיכאל: 1809-1879) כי כל שלב הוא סיבה מספקת להגיד **תודה** להקב"ה! לזו הכוונה של "דיינו" – אין אנו צריכים לעבור את **כל** התהליך על-מנת להגיד תודה

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

לבורא העולם. אחרי כל שלב ושלב, כל מעלה, כל נס שה' עושה בשבילנו, גם אם טרם הגענו לסיום, לגאולה השלמה, מוטלת עלינו, על העם היהודי, חובה להגיד תודה. **ונוכל**. בוודאי, כפי שכבר ציינו, היתה תפנית בשנת תש"ח(48'). הסתיימה הגלות. והגאולה נכנסה להילוך גבוה יותר. במספרים ללא תקדים, יהודים החלו לחזור הביתה – מכל התפוצות. על זה בלבד יש להגיד תודה! אך אין זה סוף הנסים שהקב"ה עושה בשביל עמו. הנצחון ב 48-', ההתמודדות מול האויבים – גם מקרוב, גם מרחוק – למשך כל השנים, שוב הנצחון ב 67-', ההצלחה ב 73-', החילוץ מאנטבה וכו' וכו' – אין ספור נסים שמצביעים על ההשגחה המתמדת לאורך כל הדרך. **ואולי אין דבר מפליא יותר מעצם קיומנו – גם בתפוצות, וגם ביחד כאן בארצנו.**

על כל דבר בנפרד ועל הכל ביחד, יש להודות לה' יתברך. והרי מניין בא השם 'יהודי'? אלא: "ותהר (לאה) עוד ותלד בן ותאמר, 'הפעם אודה את ה' ', על-כן קראה שמו יהודה..." [בראשית **כט'** 35]. ולכן, תפקידנו בעולם הוא להעיד שיש בורא עולם שהוא "בטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית", ע"י כך שאנו מודים לו על כל מעלה שהוא עושה לנו.

אגב, הגימטריא של המילה "דיינו" כאשר היא כתובה מנוקדת, בכתיב חסר, היא: **ד'**(=4)+**י'**(=10)+**נ'**(=50)=**ו'**(=6) = 70. רמז ל 70- שנות חיינו, שעלינו גם בכל אחת מהן להגיד תודה לה' על כל הטובה וכל החסד שהוא עושה לנו. המודעות והרגישות לחסדים אלה יאפשרו לנו להבין טוב יותר את מהלך האירועים שבו אנו נמצאים.

==========

היום 25 ימים, שהם 3 שבועות ו-4 ימים לעומר.
הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה, במהרה בימינו אמן. סלה.

על הפסוק, "הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ כִּי כָל-דְּרָכָיו מִשְׁפָּט אֵ-ל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא." [דברים ל"ב 4], מלמד **הרב שמשון רפאל הירש** בפירושו על התורה:

"... לדעת חז"ל "צור" כולל רעיון כפול: "**התקיף**" "**והצייר**". אכן המשמעות הרגילה של "צור" היא סלע. במשמעות זו הצור הוא סמל טבעי של דבר יציב וחזק שאיננו ניתן לשינוי ואי-אפשר להתגבר עליו. אולם הפועל שנגזר משורש "צור" מבטא שני אופנים של הפעלת החוזק המיוצג בשם העצם "צור". הוראת "צור" כפועל היא על פי רוב: לשים מצור על עיר, להביא אותה במיצר, הוה אומר: להפעיל את החוזק על ידי כיתור מגביל וסוגר – "כִּי-תָצוּר אֶל-עִיר יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֶם עָלֶיהָ לְתָפְשָׂהּ..." [דברים כ' 19] – ומכאן "מצור": כיתור ומכשירי כיתור וגם לצורכי הגנה: "עָרֵי הַמְּצֻרוֹת" [דברי הימים_ב' י"א 23] שהן ערים מבוצרות.

אולם הוראת "צור" היא כמו-כן: לעצב, לתת צורה. "וַיָּצַר אֹתוֹ בַּחֶרֶט" [שמות ל"ב 4], ומכאן "צוּרַת הַבַּיִת", "צוּרָתָו", "צוּרָתוֹ" [יחזקאל מ"ג 11] הן כל עיצוב ומתן צורה הוא הגבלה קבועה ומוצקה של החומר; הוא קובע לחומר את קווי התיחום המתאימים למטרה הנדרשת. משום כך גם "צור" כשם עצם איננו בא רק בהוראת סלע אלא הוא מבטא גם את שני המושגים האלה, של יציבות שאיננה משתנה ושל קשיות המתגברת על שאר כל החומרים. בפסוק זה מתהלים, "וַיּוֹרִדוּ בָם יְשָׁרִים לַבֹּקֶר--וצירם (וְצוּרָם)... " [תהלים מ"ט 15] "צור" מורה על החלק הנצחי בן-האלמוות שבאדם, שאיננו נמסר לתהליך הבלייה והריקבון איננו שולט בו ...

בהשאלה לה' הרי "צור" הוא סמל ליסוד שאיננו משתנה, והמתגבר על הכל במוחלט. הוא היסוד המוחלט של כל הוויה ושל כל סוג הוויה. ... משום כך, כאשר ה' מכונה "צור" ביחסו אל ישראל, הרי

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ז' באייר תשס"ח (12 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

כינוי זה מבטא וודאות כפולה. ישראל מוצא בה' את המשען הנצחי של קיומו ההיסטורי. ה' רוצה שישראל יהיה, ומשום כך לא יאבד ישראל לעולם. אולם ה' רוצה גם בסוג מסויים של הוויית ישראל שהוא גילה לו בתורתו. לעולם לא יוכל ישראל להפקיע את עצמו מהדרישות האלה. אין הן ניתנות לשינוי, כדרך שמציאות ה' ורצונו אינם ניתנים לשינוי. וכל תהפוכות הגורל שיעברו על ישראל – מטרת כולן איננה אלא הגשמת הייעוד הזה שה' הועיד לישראל; הן אינן אלא הלמות פטישים מעצבת של כח הנהגת ה' המעצב את עולמו, **"בִּטְחוּ בַה' עֲדֵי-עַד כִּי בְיָ-הּ ה' צוּר עוֹלָמִים."** [ישעיה כ"ו 4]

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ-- בְּעִיר-ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד-עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשִׂמחה ובטוּב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל